

Φίλες και φίλοι,

στο πρόσφατο **Διεθνές Συνέδριο Τουρισμού** που πραγματοποιήθηκε στη Χώρα Κυθήρων, είχα προγραμματίσει να παρουσιάσω την παρακάτω ομιλία με θέμα: **Η Φέρουσα ικανότητα των υποδομών στα Κύθηρα. Τα όρια τουριστικής ανάπτυξης και προστασία της Καθημερινότητας των Κατοίκων.**

Λόγω του περιορισμένου χρόνου και της ανάγκης να ολοκληρωθεί έγκαιρα το πρόγραμμα, δεν την ανέγνωσα ολόκληρη αλλά προχώρησα σε **σύνοτμη προφορική τοποθέτηση** με τα βασικά σημεία.

Δεδομένης όμως της σημασίας του θέματος και του δημόσιου ενδιαφέροντος, θεωρώ απαραίτητο να δημοσιεύσω **ολόκληρο το κείμενο** της ομιλίας μου, ώστε να ενημερωθεί κάθε συμπολίτης και να μείνει δημόσια καταγεγραμμένη η θέση μας για το μέλλον του τόπου.

Η Φέρουσα Ικανότητα των Υποδομών στα Κύθηρα

Όρια τουριστικής ανάπτυξης και προστασία της καθημερινότητας των κατοίκων

Κυρίες και κύριοι,

Είναι μεγάλη μου χαρά να βρίσκομαι σήμερα ανάμεσά σας, σε ένα συνέδριο που αγγίζει την καρδιά της συζήτησης για το μέλλον των Κυθήρων.

Ο τουρισμός είναι για το νησί μας πηγή ζωής, αλλά ταυτόχρονα και πρόκληση, μια πρόκληση που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε με σοβαρότητα, σχέδιο και ματιά στο αύριο.

Το 2024, τα Κύθηρα υποδέχθηκαν πάνω από **95.000 επισκέπτες**, ενώ ο μόνιμος πληθυσμός είναι μόλις **3.400 κάτοικοι**.

Τους μήνες αιχμής, ο πραγματικός πληθυσμός του νησιού ξεπερνά τις **12.000 με 13.000 άτομα ημερησίως**, γεγονός που ασκεί τεράστια πίεση στις υποδομές και στις δημόσιες υπηρεσίες.

Ενδεικτικά, στο Νοσοκομείο Κυθήρων υπηρετούν μόλις **4 γιατροί πλήρους απασχόλησης**, οι οποίοι καλούνται να καλύψουν έναν πληθυσμό που τριπλασιάζεται κάθε καλοκαίρι.

Η κατανάλωση νερού αυξάνεται κατά **60%**, η ζήτηση ενέργειας φτάνει τα **10 MW** ενώ η αντοχή του δικτύου είναι **15 MW**, και τα απορρίμματα ξεπερνούν τους **2.000 τόνους** ετησίως, με μόλις **12%** να ανακυκλώνεται.

Αυτά είναι τα πραγματικά δεδομένα.

Και αυτά αποτυπώνουν με ακρίβεια τη **φέρουσα ικανότητα** των υποδομών μας.

Όμως, η φέρουσα ικανότητα δεν είναι μια στατική τιμή, είναι ένας **ζωντανός δείκτης** που μεταβάλλεται μαζί με τον τόπο και τις τεχνολογικές εξελίξεις.

Ο τουρισμός αλλάζει.

Οι άνθρωποι αλλάζουν.

Η **τεχνητή νοημοσύνη** επιταχύνει τη λήψη αποφάσεων, τα ταξιδιωτικά πρότυπα, τη ροή των δεδομένων.

Αυτό που σχεδιάζουμε σήμερα, θα αποδώσει σε δέκα χρόνια, και τότε ίσως να μην αντιστοιχεί πια στον κόσμο που θα έχουμε.

Γι' αυτό το ζητούμενο δεν είναι μόνο να σχεδιάσουμε, αλλά να **μάθουμε να προσαρμοζόμαστε**. Οι τοπικές κοινωνίες συχνά σχεδιάζουν με βάση **αυτό που βιώνουν**, όχι με βάση αυτό που έρχεται.

Κι όμως, ο κόσμος κινείται πολύ πιο γρήγορα από τις αποφάσεις μας.

Τα Κύθηρα, μέχρι σήμερα, λειτουργούν τουριστικά **«στον αυτόματο πιλότο»**. Δεν έχει υπάρξει σοβαρή, οργανωμένη και διαχρονική στρατηγική προβολής του νησιού. Το όνομα «Κύθηρα» ζει από τη φήμη, όχι από μια μεθοδική πολιτική.

Κι όμως, έχουμε όλα τα εφόδια για να γίνουμε πρότυπο νησιωτικής ανάπτυξης.

Το νησί διαθέτει 90 χιλιόμετρα ακτογραμμής, περισσότερες από 30 κύριες παραλίες και πάνω από 60 παραθαλάσσιες περιοχές. Διαθέτει πάνω από 100 φυσικές πηγές, εκ των οποίων 40 με μόνιμη ροή και 15 έως 20 αξιοποιούμενες.

Στον τομέα του πολιτισμού, υπάρχουν 4 Ιερές Μονές, της Μυρτιδιώτισσας, της Αγίας Μόνης, του Αγίου Θεοδώρου και της Αγίας Ελέσας, περισσότερες από 350 εκκλησίες και εξωκκλήσια, 4 κάστρα (Αυλέμονα, Χώρας, Μυλοποτάμου και Παλαιόχωρας), καθώς και 10 αναστηλωμένα κτήρια της Εγχωρίου Περιουσίας.

Στην αγροδιατροφή, 1.100 ελαιοπαραγωγοί καλλιεργούν 170.000 ελαιόδεντρα με παραγωγή 1.200 - 1.500 τόνους ελαιολάδου τον χρόνο. Παράλληλα, 65 μελισσοκόμοι με 3.000 κυψέλες παράγουν περίπου 20 τόνους μελιού ετησίως, ενώ 20 οικοτεχνίες και 3 ενεργοί συνεταιρισμοί συγκροτούν τη βάση της τοπικής παραγωγής.

Όσο για τη φιλοξενία, τα Κύθηρα διαθέτουν περίπου 2.800 κλίνες, με το 70% των καταλυμάτων να λειτουργεί εποχικά.

Ο ρόλος της Εγχωρίου Περιουσίας στη Φέρουσα Ικανότητα

Η **Εγχώρια Περιουσία Κυθήρων και Αντικυθήρων** είναι ένας από τους αρχαιότερους θεσμούς αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, προϋπήρχε του ελληνικού κράτους και συνεχίζει να λειτουργεί μέχρι σήμερα.

Δεν είναι απλώς διαχειριστής ακινήτων, είναι **θεσμικός ρυθμιστής της ισορροπίας** ανάμεσα στην ανάπτυξη και τη διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων του τόπου.

Διαθέτει μεγάλο μέρος της γης, ιστορικά κτήρια, δάση, παραλιακές ζώνες και μοναστηριακές εκτάσεις, δηλαδή τα στοιχεία που καθορίζουν τα ίδια τα όρια της φέρουσας ικανότητας. Αν λειτουργεί με στρατηγική, διαφάνεια και επιστημονικό σχεδιασμό, μπορεί να αποτελέσει **μοχλό βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης**, μέσα από τη χαρτογράφηση και ψηφιοποίηση των

ακινήτων της, τη δημιουργία ζωνών ανθεκτικότητας, τη συνεργασία με πανεπιστήμια και τη χρήση ιστορικών κτηρίων για πολιτιστικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι φρένο, είναι **πυξίδα ανάπτυξης**.

Το “ταβάνι” ενός τόπου δεν είναι σταθερό, αυξάνεται με την ανθεκτικότητα, τη γνώση και τη σωστή στρατηγική.

Η πράσινη μετάβαση, η κλιματική προσαρμογή και η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι θεωρίες, είναι ήδη **εργαλεία** που καθορίζουν την αξία ενός προορισμού.

Οι επισκέπτες του αύριο θα επιλέγουν προορισμούς με **καθαρή ενέργεια, καθαρό νερό, έξυπνη διαχείριση και πραγματική ταυτότητα**, Και η ταυτότητα των Κυθήρων είναι μοναδική. Δεν χρειάζεται να αντιγράψουμε κανέναν, χρειάζεται να την αναδείξουμε με σεβασμό.

Κυρίες και κύριοι,

ο εγωισμός της εξουσίας, οι τοπικές αντιλήψεις και τα μικρά συμφέροντα συχνά κρατούν πίσω τη μεγάλη εικόνα.

Όμως το μέλλον δεν θα περιμένει.

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι απλώς τεχνικός δείκτης, είναι **ο καθρέφτης της ωριμότητας μιας κοινωνίας**.

Αν θέλουμε τα Κύθηρα να έχουν μέλλον, πρέπει να σχεδιάσουμε σήμερα για το αύριο.

Γιατί ό,τι δεν σχεδιάζουμε σήμερα, θα το πληρώσουμε αύριο, με νερό που δεν φτάνει, με ρεύμα που δεν επαρκεί, με δρόμους που δεν χωρούν, με περιβάλλον που δεν αντέχει.

Τα Κύθηρα μπορούν να γίνουν **πρότυπο ανάπτυξης**, αρκεί να αποφασίσουμε ότι δεν θα ακολουθήσουμε τους άλλους, **αλλά θα δημιουργήσουμε το δικό μας μοντέλο**.

Γιατί τα Κύθηρα χωρούν τα πάντα!!!

Σας ευχαριστώ.